

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
ГАЛИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою
Галицького коледжу
імені В'ячеслава Чорновола
«31» серпня 2017р., протокол № 6

Із змінами і доповненнями,

ЗАТВЕРДЖЕНИМИ

Вченою радою
Галицького коледжу
імені В'ячеслава Чорновола
«02» січня 2020р., протокол № 3

**Введено в дію наказом Директора
№ 01/07 від 09.01.2021р.**

Із змінами і доповненнями,

ЗАТВЕРДЖЕНИМИ

Педагогічною радою
Галицького фахового коледжу
імені В'ячеслава Чорновола
«23» листопада 2022, протокол № 4
Введено в дію наказом в.о. директора

№ 01/68-г від 23.11.2022

В.о. директора

Марія БАБ'ЮК

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок формування вибіркової частини
навчальних планів**

ТЕРНОПІЛЬ-2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про формування вибіркової частини навчальних планів (далі – Положення) є основним нормативним документом, що регламентує порядок формування вибіркової частини навчальних планів Галицького фахового коледжу імені В'ячеслава Чорновола (далі – Коледжу) здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем та фахової перед вищої освіти.

1.2. Даний порядок запроваджується у Коледжі з метою:

- сприяння досягненню цілей Болонського процесу та забезпечення якості освіти, що відповідає європейським стандартам;
- реалізації основних принципів компетентнісного підходу та реалізації нової парадигми вищої освіти – студентоцентрованого навчання;
- створення необхідних умов для оптимізації переліку вибірових навчальних дисциплін та забезпечення відповідності фахової підготовки у Коледжі вимогам національного ринку праці, змінам, що відбуваються в державі та світі;
- реалізації ідеї максимальної придатності випускників до працевлаштування, створення умов для розвитку особистості й творчої самореалізації кожного студента;
- забезпечення відповідності освітніх програм очікуванням та схильностям здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, індивідуалізації;
- забезпечення можливості формування студентами індивідуальної освітньої траєкторії в межах певної освітньої програми;
- створення необхідних умов для оптимізації переліку вибірових навчальних дисциплін;
- регламентації порядку формування змісту вибіркової частини робочих навчальних планів в Коледжі.

1.3. Нормативними підставами для розробки і впровадження цього Положення є: Закони України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», наказ МОН України «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи»; «Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах», Методичні рекомендації розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової перед вищої освіти.

1.4. Основним нормативним документом, що визначає організацію освітнього процесу за конкретною спеціальністю, є навчальний план.

1.5. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН – це нормативний документ Коледжу, який містить відомості про:

- спеціальність;
- освітній рівень;
- кваліфікацію;
- нормативний термін навчання;
- графік освітнього процесу;
- розділи теоретичної, практичної підготовки;
- обов'язкові та вибіркові компоненти Освітньої програми (із фіксацією їх обсягу у кредитах ЄКТС і кількості годин навчальних занять);
- кількість і форми семестрового контролю;
- підсумкову атестацію;
- загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на час навчальних занять і час, що відведений на самостійну навчальну роботу;
- поділ бюджету навчального часу за окремими формами занять із кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

Навчальний план є частиною документації освітньої програми та в її складі затверджується відповідно до встановленого Коледжем порядку. Порядок розробки, експертизи та введення в дію навчального плану освітньої програми регламентується Положенням про освітню програму.

1.5.1. У структурі навчальних планів виділяють обов'язкову та вибіркову складові.

1.5.2. Обов'язкова складова навчального плану за програмами вищої освіти не може перевищувати 75 % від обсягу (у кредитах ЄКТС) навчального плану та включає навчальні дисципліни, кваліфікаційні/дипломні роботи/проекти, практики та інші види навчального навантаження студента, що спрямовані на досягнення результатів навчання, які визначені освітньою програмою. Обов'язкова складова навчального плану має містити всі компоненти, опанування яких необхідне для присвоєння визначеної програмою освітньої кваліфікації.

Для освітніх програм фахової передвищої освіти обов'язків мінімум становить 50% обсягу ОПП має бути спрямовано на набуття компетентностей та забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом фахової передвищої освіти (якщо інше не передбачене стандартом освіти). Під час розробки освітньої програми можуть встановлюватися додаткові компетентності, результати навчання та форми

атестації здобувачів фахової перед вищої освіти на реалізацію яких спрямовують залишок кредитів ЄКТС (близько 40% обсягу ОПП), які забезпечуються освітніми компонентами.

1.5.2. Вибіркова складова начального плану, що призначена для забезпечення можливості здобувачу вищої освіти поглибити професійні знання у межах обраної освітньої програми та/або здобути додаткові спеціальні професійні компетентності, має становити не менше 25 % від навчального навантаження освітньої програми.

Вибіркова складова начального плану здобувачів фахової передвищої освіти має передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти в обсязі, що становить не менше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для ОПП фахової передвищої освіти.

При цьому здобувачі фахової передвищої освіти, які планують у подальшому вступати до Колежу на бакалаврські програми, мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для здобувачів вищої освіти, за погодженням з директором Коледжу.

У межах обсягу вибіркової складової особа, що навчається, має право обирати освітні компоненти самостійно. Порядок формування вибіркової частини навчальних планів регулює відповідне Положення.

2. СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ ЧАСТИНИ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

2.1. Вибіркова частина навчального плану входить до циклу дисциплін професійної підготовки у блок вибірових дисциплін, для кожного з яких встановлюється відповідний обсяг кредитів, який студент повинен опанувати протягом навчання.

2.2. Перелік дисциплін вибіркової частини навчального плану формується на підставі заявок циклових комісій, які забезпечують професійну підготовку з певної спеціальності (освітньої програми). Пакет заявок включає анотацію вибіркової навчальної дисципліни, робочу (навчальну) програми, силабуси. При формуванні заявок на викладання навчальних дисциплін необхідно дотримуватися принципу забезпечення викладання навчальних дисциплін профільними цикловими комісіями.

2.3. У переліку курсів вільного вибору студентів кількість вибірових навчальних дисциплін має, як правило, не менш як вдвічі перевищувати кількість дисциплін, обсяг яких забезпечує формування вибіркової частини навчального плану.

2.4. Можливо два варіанти формування вибірових компонентів.

Вибір блоками. Вибіркові дисципліни формуються у блоки (групи дисциплін, які можуть бути пов'язані між собою за змістом та з

обов'язковими дисциплінами професійної підготовки). У разі, якщо здобувач освіти обирає певний блок то всі освітні компоненти, що входять до нього, стають обов'язковими для вивчення.

У навчальному плані відображають всі наявні для вибору блоки дисциплін з переліком освітніх компонентів кожного блоку, їх обсягу в кредитах ЄКТС та годинах, види навчальних занять, з розподілом навчального навантаження за семестрами у яких їх вивчають, форми підсумкового контролю тощо.

Вибір з каталогу вибірових освітніх компонентів. Коледж формує каталог вибірових освітніх компонентів, з якого здобувач освіти у встановленому порядку обирає відповідну кількість освітніх компонентів, які стають обов'язковими для вивчення. Каталог вибірових освітніх компонентів має забезпечувати реальну можливість здобувачам освіти для вибору та не може складатися лише з переліку дисциплін, які забезпечують необхідний мінімум обсягу вибірових освітніх компонентів.

У плані освітнього процесу відображають всі наявні у каталозі вибірові освітні компоненти, їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, види навчальних занять, з розподілом навчального навантаження за семестрами, у яких їх вивчають, форми підсумкового контролю тощо. У графі «Разом за вибором здобувача освіти» зазначають загальний обсяг кредитів ЄКТС, який він обирає, а не обсяг усіх вибірових компонентів каталогу.

2.5. У навчальному плані здобувачів вищої освіти можуть бути передбачені вибірові дисципліни, які включено до загальноколеджного каталогу вибірових дисциплін, і право на обрання яких мають усі здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Коледжу незалежно від освітньої програми на якій вони навчаються та вибірові дисципліни кафедральних каталогів, до складу яких включено освітні компоненти, що формують фахові компетентності з певної освітньої програми. Обирають дисципліни з кожного кафедрального каталогу лише здобувачі освіти за певною бакалаврською програмою.

2.6. Обсяг вибірової навчальної дисципліни визначається відповідною цикловою комісією та має становити не менше 3 кредитів ЄКТС. Циклова комісія визначає семестр, з якого студент може обирати дисципліну для вивчення, враховуючи принцип логічної послідовності викладання курсів.

2.7. Формування вибірової частини навчальних планів підготовки здобувачів освіти на наступний навчальний рік готують випускові циклові комісії.

2.8. Вибір студентами дисциплін вільного вибору здійснюється відповідно до Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором.

3. ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ ЧАСТИНИ РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

3.1. Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується директором Коледжу.

3.2. РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН – це нормативний документ Коледжу на поточний навчальний рік, що конкретизує види навчальних занять, їх обсяг, форми контролю за семестрами тощо. Робочий навчальний план на навчальний рік розробляють структурні підрозділи для кожної форми навчання за курсами (роками навчання) для кожної освітньої програми. Робочий навчальний план є документом, за яким здійснюється планування освітньої діяльності, її методичне, організаційне, матеріальне та фінансове забезпечення впродовж навчального року.

3.2.1. Структура робочого навчального плану включає:

- вихідні дані Освітньої програми;
- інформацію про контингент студентів;
- графік навчального процесу;
- бюджет часу в тижнях і годинах, його розподіл за семестрами;
- розподіл навчальних занять за видами, групами і підгрупами.

3.2.2. Вихідними даними для розроблення робочого навчального плану є: 1) навчальний план; 2) графік навчального процесу; 3) контингент здобувачів освіти, які навчаються за Освітньою програмою, або його прогноз; 4) кількість здобувачів освіти, які обрали навчальні дисципліни програми, відповідно до Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором; 5) інші (ресурсні, санітарно-гігієнічні тощо) чинники, які впливають на проведення навчальних занять і практик.

3.2.3. Розробка робочого навчального плану, його погодження та затвердження регламентується Положенням про освітню програму.

3.2.4. За реалізацію затвердженого робочого навчального плану відповідають гарант освітньої програми, викладачі, що входять в групу забезпечення відповідної освітньої програми, завідувачі відділень.

3.3. На підставі результатів запису для вивчення дисциплін вільного вибору складається вибіркова частина робочого навчального плану. Завідувач відділення готує подання до навчального відділу з метою формування наказу про затвердження вибіркової частини робочих навчальних планів, вносить до робочого навчального плану перелік таких дисциплін, які будуть вивчатися на кожному семестрі наступного навчального року, їх обсяги в кредитах ЄКТС, розподіл навчальних годин, форми контролю

та назви циклових комісій, за якими закріплюється викладання вибіркових дисциплін.

3.4. На основі заяв студентів відповідно до обраних дисциплін формуються групи за максимальною кількістю заяв на конкретні дисципліни - не менше 20 осіб або за максимальною кількістю здобувачів освіти групи, якщо їх менше 20.

3.5. Зміни та доповнення до робочого навчального плану вносяться лише на основі наказів директора. Копія наказу додається до робочого навчального плану.